

Késések az Április 4. útján Lenin és a gyakorlat

Hasznos lenne újra egyeztetni

Az Április 4. útján nem a villamosok késnek, bár azok is lassabban haladnak az építkezés miatt, hanem a felújítási munkálatok. A föld alatti káosz és a föld feletti zűrzavar egyaránt azt eredményezheti, hogy veszélybe kerül még a jövő évi befejezési határidő is. Amikor tavaly, a nyár végén hét vállalat munkáinak egyeztetése után elkezdődött a rekonstrukció, senki sem számított arra, hogy tavaszi időjárás uralkodik majd télen, de arra sem, hogy a 4—6 hétre tervezett vágányépítés a Hősök kapuja és a Baththyány utca között még áprilusra sem fejeződik be. Annak idején a városi beruházási vállalatnál hosszas előkészítés után papírra vetették a különböző munkák (szinbon-tás, -fektetés, csatornaépítés stb.) ütemezési tervét, de erről már csak az állapítható meg, hogy az egyik határidőhöz képest mennyivel változik a másik, hogyan borul föl a terv, bonyolódik az egybekapcsolódó munkák sora. Ahogy elkezdtek a felújítást, beigazolódtak, hogy azokra a járdákat kettéválasztó korlátokra, jelzésekre, amelyeknek beszerzése késleltette a kezdést, nincs szükség, ellenben szükség lett volna egy rugalmasan dolgozó generálkivitelezőre. Mivel azonban a munka legfőbbjét végző ALÉP az akadályok elhárítását vonakodik vállalni, újabb és újabb szövetkezettek, vállalatokkal kell alkudozni egy-egy terven kívüli feladat megoldásáért.

A Nagykörút és a Hámán Kató utcai csomópont közötti szakaszon — ahol márciusra már csatornaépítés-

nek kellett volna folynia — például a régi közvilágítási és vezetéktartó oszlopokat senki sem akarta a jelenlévő kivitelezők közül kiemelteni. Miközben vállalkozókat keresett a munkát egybehangoló beruházási vállalat, kiderült, hogy az ajánlkozó szövetkezetek egyike sem felel meg erre a célra, mert csak szerelési munkát végezhetnek az újabb rendelkezések értelmében, a villamos vezeték föl-, s leszerelése pedig — építésnek számít. Végül a szentesi TÖVÁLL látszik megoldani ezt a problémát. Az oszlopok kiemelését nehezíti, hogy néhány különböző közművek csöveit betonozták aljzatukba, a föld alatt tehát ezen az útvonalon is rendet kell teremteni. Nem ártott volna, ha a közművesítő vállalatok ezt a rendteremtést vállalták volna hajdani munkaterületükön, a járdákon, ahol leírhatatlan állapotok uralkodnak másfél év óta: bukkák, süllyedések.

További késedelmet okozhat, hogy a DEMÁSZ csak lassan jut hozzá az Április 4. útjára megrendelt és még ide nem szállított közvilágítási és vezetéktartó oszlopokhoz, s az is, hogy a fák közé helyezendő oszlopok vonalában több helyen régi, nem ismert csatornára bukkantak. Mindezeket egybevetve, s az ütemezési grafikon bönészve, bárki kiszámíthatja, hogy a Hősök kapuja és a Nagykörút közötti szakaszon kéthónapos, a másik szakaszon négyhónapos késésben vannak az építők. Csupán a Hámán Kató utcai csomópontban készült el eddig a csatornázással az ALÉP, ezenkívül pedig az ideig-

lenes vágány is elkészült a Nagykörúton túli szakaszon.

Májusra várják Szegedre a Budapesti Közlekedési Vállalatot, mely a felsővezetékeket szereli, s addigra munkaterületet kíván. A fővárosi vállalat három fontos munkát elvégzésére vonul le Szegedre: az Április 4. útján, a Kossuth Lajos sugárúton és a József Attila sugárúton végző majd vágányfektetési, vezetékszerelési tevékenységet.

A befejezési határidőig, a jövő év júliusáig még sok minden történhet: gyorsulhat is, lassúbbodhat is a munka. Kétségtelen, hogy az út igen gyanús alépítménye miatt szinte nem is felújítást, hanem teljes útépitést kell végezni (ennek a járókelők szemtanúi lehettek a tél folyamán), az sem tagadható azonban, hogy túl soknak látszik a hátralevő feladat. A Hősök kapuja és a Nagykörút között ugyanis a sínek középre helyezése után lehet csak a régi sín helyén csatornázni, majd végül utat építeni, a másik szakaszon pedig a csatornázási munkák befejeztével még végső helyre, középre kell fektetni a villamossíneket, s csak azután lehet az útépitéshez hozzáfogni. Mivel a mostani szegedi útfelújítások, csatornaépítések elszigetelt munkák — majdnem mindegyikben ugyanazok a vállalatok érdekeltek —, kíváncsok lennének, ha a kivitelezők a beruházási vállalat vagy a tanács kezdeményezésére a reális helyzet felmérésére újra összehívnék, s a változásoknak megfelelően csoportosítanák erőiket. Ez az egész város érdeke.

Veress Miklós

Elkerülték a fagyok a Dél-Alföldet

A március végi és április eleji, szokatlanul meleg napokon sokakban felmerült az aggodalom, mikor jön meg a „bőjtje” a korai tavasznak. Sajnos, ehajlatunk egyik jellemző tulajdonsága az, hogy a hirtelen jött tavaszi meleget váratlan lehűlés követi, mivel ebben az időszakban az európai térség hőmérséklete eléggé labilis. Ezakban, a sarki medencében ugyanis még jeleltős hidegtartalékok vannak, ám az ekkor már erősen felmelegedett dél-európai, észak-afrikai területekről valóságos nyári melegek is érkezhetnek. Nem kell más, csak egy csekély átlendződés az általános áramlási helyzetben, s máris bekövetkezik nálunk a nyár és tél szinte átmenet nélküli helyeserje.

Igy történt ez az idén is. A két héten át fennállt délies áramlást, amely zavar-talanul biztosította a meleg szubtrópusi légtömegek ide-érkezését, április 13-án hirtelen felváltotta az Észak-kelet-Európa felől nagy sebességgel elindult hideg sarkvidéki levegő betörése. A gyorsan mozgó hideg levegő viharos északkeleti széllel 13-án délutánra már teljesen elárasztotta a Kárpát-medencét, a Havasalföldet és a Balkán-félsziget nagy részét. Megérkezését hazánkban kisebb esők, sőt az ország északkeleti részén havasodó, hózápor kísérte. 14-én hajnalra az ég kitisztult, s a zavartalan kisugárzás hatására az ország jelentős területén — elsősorban északon és keleten — erős fagyok léptek fel. A talaj mentén sok helyütt —4, —8 fokig süllyedt a hőmérséklet, s többfelől jelentettek még a 2 méteres magasság-

ból is —2, —5 fokig terjedő lehűlést. Az éjszakai fagyok a derültebb északi, északkeleti országrészben négy napon át ismétlődtek, s a virágzásban levő gyümölcsösökben igen nagy károkat okoztak.

A Dél-Alföld és hazánk déli, délnyugati része lényegében megmenekült a pusztító tavaszi fagytól, mert ezek a területek egy, az Adria fölött örvénylő, és a Bal-

kán felé elmozduló ciklon felhőtakarójának oltalma alá kerültek, s közepes mennyiségű esőt is kaptak.

Tájékoztatásul közöljük az április 14—18 közötti időszakról a Dél-Alföld néhány helyére az éjszakai lehűlés mértékét a 2 m-es szintben, és a talaj közelében (zárójelben a talajon mért hőmérsékletek találhatók), s az Adria alatt lehullott csapadék mennyiségét.

	Éjszakai lehűlés					Csapadék				
	C-fok					IV. 12.—18-ig				
	IV. 14.	IV. 15.	IV. 16.	IV. 17.	IV. 18.					
Bácsalmás	2 (2)	5 (4)	—1 (—2)	4 (2)	3 (2)	6 mm				
Kiskun- félegyháza	1 (—1)	3 (—2)	3 (1)	4 (3)	3 (3)	11 mm				
Kistelek	2 (0)	4 (3)	5 (1)	4 (3)	3 (2)	6 mm				
Szentes	—1 (—2)	4 (3)	3 (1)	3 (3)	3 (1)	8 mm				
Szeged	1 (0)	4 (4)	1 (0)	3 (3)	3 (3)	12 mm				
Makó	1 (0)	4 (3)	3 (2)	4 (2)	4 (3)	20 mm				
Mezőhegyes	0 (—2)	4 (4)	2 (3)	3 (4)	4 (4)	22 mm				
Oroszáza	1 (—1)	4 (4)	3 (1)	2 (2)	3 (3)	14 mm				

Amint az összeállításból kitűnik, ebben az ország-részben csak két éjszakan voltak helyenként gyengébb talajmenti fagyok, a magasabb légrétegekben csak Bácsalmáson és Szentesen mértek egy-egy éjszakai fagyot. A komolyabb fagyot elhárító adriai ciklon jótékony hatása volt a 6—22 mm közötti csapadék is, amely ugyan a hosszú szárazság után még túlságosan csekély, de mégis rendkívül hasznos vizet juttatott a szomjazó földeknek.

Mint érdekességet megemlíthetjük, hogy Szegeden a március 21—24. közötti napi középhőmérséklet a május végi átlagos értéknek felelt meg, ezzel szemben április 18-án a hőmérséklet csúcs-értéke mindössze 6,5 fok volt, ez viszont a február végi, március eleji normál állapotnak felel meg. Időjá-

rásunk szeszélyességének jóvoltából tehát az idén három hét leforgása alatt három hónapot „utazhattunk” visszafelé az időben!

Dr. Péczely György

Készül a földrajzi névtár Tanulmányi verseny

A mezőgazdasági és élelmezési miniszter rendelet adott ki a földrajzi névtár elkészítéséről, használatáról. A rendelet nyomán megyenként összeállítják a földrajzi névtárat, amely egybebe között a természeti földrajzi tárgyaknak (domborzati elemek, természetes álló- és folyóvizek, természeti tájak). A külterületen levő településeknek, a

Október előestéjén Lenin a következőket írta: „Nem állítjuk, hogy Marx vagy a marxisták valamennyi konkrét vonatkozásban ismerik a szocializmushoz vezető utat. Ez képtelenség. Ismerjük ennek az útnak az irányát, tudjuk, milyen osztályerők vezetnek ezen az úton, de a konkrét gyakorlati utat majd csak a milliók tapasztalata mutatja meg, ha majd munkához látunk”.

Lenin tehát felülemelkedett az ortodox dogmatizmuson éppúgy, mint a minden forradalmi romantikától mentes praktizmuson. És nemcsak szavakban. Jó példa erre a szovjet állam külpolitikai irányvonala a genovai és hágai nemzetközi konferencia idején.

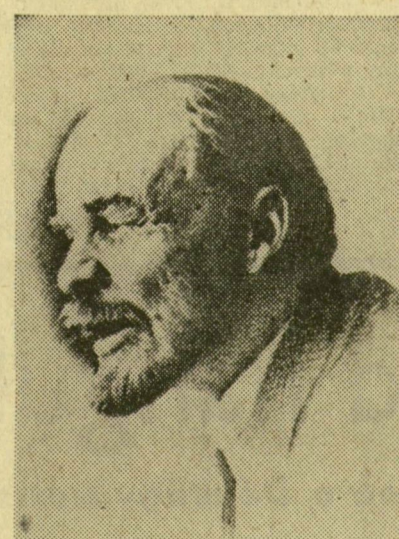
1922 elején Szovjet-Oroszország meghívást kapott a genovai konferenciára, amelynek célja a háború utáni Európa helyzetének és fejlődési távlatainak megvitatása volt. Ilyen körülmények között természetesen felmerült a kérdés, milyen irányvonalat képviseljen a világ első munkás-paraszt állama az öt körülvevő ellenséges, erős, de egyáltalán nem egységes országokkal szemben.

A „baloldaliak” szerint (akik a hatalmon levő pártban nem voltak kevesen) megalkuvás nélkül, elvi álláspontokra kell helyezkedni, nem szabad feláldozni a kommunista eszméket a kapitalista országokkal kötött egyezményekből származó, ideiglenes anyagi előnyökért. A konferencián megsemmisítő beszédekkel kell felépíteni a polgári pacifistákkal szemben, hangsúlyozni kell a burzsoázia erőszakos megdöntésének, az újabb imperialista háború elkerülhetetlenségének tételét. A másik oldalon viszont olyan párttagok is akadtak, akik — még messzenem engedmények árán is — a „megbékélést” hirdették az ellenséges világgal.

Lenin másképp gondolkodott. „Természetesen megmaradunk a kommunizmus alapelvein. És rossz kommunista lennünk, ha megelégedeznénk a munka és a tőke összeegyeztethetetlen ellentéteiről. Az imperializmus mint egész, természetesen reakciós és agresszív, s a pártprogram ezen elemi igazságairól megelégedezni teljesen megengedhetetlen. De miért hunyunk szemet az előtt, hogy a burzsoázia táborában is van egy szárny, amely békés megoldásra, bár a mi kommunista szempontunkból meglehetősen szegényes és fenntarthatatlan pacifizmusra törekszik. Talán bizony mindegy nekünk, hogy polgári pacifistákkal, vagy nyílt ultrareakcióssal van-e dolgunk? Miért ne próbálnánk meg kettőszózatni Genovában a minket körülvevő tábor, kiugratni annak pacifista szárnyát, és tárgyalásokat kezdeni vele? Tehát jogunk van-e nem ki próbálni ezt a — ámbár problematikus — lehetőséget, miként lehetnénk meg a kiutat a zsákutcából, amelybe az emberiséget az imperializmus kergette? Vajon jogunk van-e tudatosan vállalni azokat a véres áldozatokat, amelyeket egy háború okozhat, ha csak egyetlen lehetőségünk is van elkerülni? Nem. Erre nincs jogunk. Mindent megteszünk, ami erőnkön belül, hogy ezt a szerencsétlenséget elkerüljük”.

Leninnek az a tézise, hogy a kapitalista rendszer különböző elemeihez differenciáltan kell állást foglalunk, teljes mértékben vonatkozik a szellemi szférákra is. Hiba volna valamiféle egységes „burzsoá” kultúráról beszélni, nem kiválasztani abból a progresszív, humanista és demokratikus áramlatokat, hanem az anarchista erőszak módszereivel elutasítani az emberi értelem valamennyi múltbeli vívmányát.

Lenin mint tudós, forradalmár, államférfi szilárd, megrendíthetetlen eszméi alapról, de mindig rugalmasan módon fogott hozzá a történelem áramlatai által felvetett, előre nem látott feladatok megoldásához.

Lenin határozottan szembehelyezkedett a valósággal szembeni fanatizmussal, a történelmi szükségszerűség eszméinek olyan értelmezésével, amely csökkenti az emberi tudat, akarat és kezdeményezés jelentőségét. Sokoldalúan és konkrétan világította meg azt az ismert marxista tételt, hogy az elmélet nem dogma, hanem vezérfonal a cselekvéshez.

Ha lehet, még plasztikusabb Leninnek ez a magatartása a breszt-litovszki béke körüli vitákban. Történelmi közhely ma már, hogy „realpolitikailag” Leninnek volt igaza a baloldali kommunistákkal szemben, akik forradalmi háborút követeltek, és ezzel kockáztatták az orosz tanácsköztársaság fennmaradását. A helyes gyakorlati megoldás Leninnél azon alapult, hogy elméletileg mélyen elemezte a forradalmi fejlődés összefüggéseit pillanatnyi állapotát. A világforradalom minden részese mélyen előbbrevaló, de ez — mondja Lenin — csak akkor lehet valódi (tehát gyakorlati) igazság, „ha nem hagyjuk figyelmen kívül, hogy milyen hosszú és nehéz út vezet a szocializmus teljes győzelméhez”. S az akkori konkrét helyzetet tekintve hozzátette: „Minden absztrakt igazság frázis lesz, ha bármely szélsőséges konkrét helyzetre alkalmazzák”.

Lenin több mint fél évszázaddal ezelőtt rámutatott, hogy a történelmi fejlődés útja soha nem sima és könnyű. „... Nem dialektikus, nem tudományos, elméletileg helytelen — írja Lenin —, ha úgy képzeljük el a világtörténelmet, hogy az simán és fiennakadás nélkül, olykor gigászi visszaugrások nélkül halad”.

A kommunistaellenesség szószólói ma arra hivatkozva próbálják cáfolni a leninizmust, hogy a szocialista forradalom a fejlett nyugati országokban még nem aratott győzelmet, és hogy a kapitalizmus ezekben az országokban — a rájuk jellemző ellentmondások ellenére — műszaki és termelési szempontból még mindig fejlődik. Lenin kijelentéseinek tudatos eltorzításáról van szó. Lenin a szocialista forradalomnak a fejlett tőkés országokban bekövetkező lassabb érlelődéséről szövegezte azt is hangsúlyozta, hogy a forradalom győzelme után ezekben az országokban a munkásosztály magas fokú szervezethez és összeforrottsághoz jutott, fogja tenni a szocialista újjáépítés feladatainak gyors és hatékony végrehajtását. Az orosz munkásoknak hihetetlenül nehéz körülmények között kellett végrehajtaniuk a forradalmat, más országokban — október győzelmének eredményeként — könnyebben, „emberibb úton” valósulnak meg a forradalmak.

„Nekünk a legkeményebb formájában kellett megvalósítanunk a proletariátus diktatúráját” — írta V. I. Lenin... Más országok más „emberibb úton jutnak el ugyanoda: a szovjet hatalomhoz”.

Lenin elismerte a szocializmusra való áttérés különböző útjainak lehetőségét, és szüntelenül hangsúlyozta, hogy minden esetben változatlanok maradnak azok az alapvető sajátosságok, amelyek a politikai hatalom meghódítását és megtartását jellemzik. E vonások nemzetközi jelentőségét így fogalmazta meg:

„Ma már nagyon jelentékeny nemzetközi tapasztalatlat rendelkezünk, amely a legteljesebb határozottsággal bizonyítja, hogy forradalomnak egyes alapvető vonásai nem helyi, nem sajátosan nemzeti, nemcsak orosz, hanem nemzetközi jelentőségűek... Az adott történelmi időszakban azonban az a helyzet, hogy az orosz példa minden országnak valami nagyon lényegeset mutat meg elkerülhetetlen és nem is távoli jövőjéből”.

A megtett útra emlékezni nem mulhat el anélkül, hogy Leninre emlékezzünk. És viszont. Ezért idéztük újonnan gondolatait születésének 104. évfordulóján.

Az Egészségügyi Minisztérium, a Művelődésügyi Minisztériummal közösen első alkalommal rendez meg az egészségügyi szakközépiskolákban idén végző fiatalok országos szakmai tanulmányi versenyt. A résztvevők április 24-én és 25-én Budapesten mérik össze tudásukat, elméleti és gyakorlati

felkészültségüket. Az érdeklődésre jellemző, hogy a több mint három ezer érettségiző közül az iskolai elődöntőre 600-an neveztek, és mintegy 570 eredményesen megoldott feladatlap érkezett a szakmai bíráló bizottsághoz. A rangsorolás alapján 87 diák indulhat az országos döntőn.